

רבא אמר, להכי קרו ליה "עיסקא", לומר, שהמקבלה יתעסק עמה תמיד, ואינה כממון של הלווה, כשאר (42) הלוואה.

ונפקא מינה, דאם מת, לא יעשה מטלטלין אצל בניו, ויוכל לגבות הכל.

בסתם עיסקא [שתקנו חכמים שיהיה חציה מלוה וחציה פקדון], אם יארע הפסד הרי הם חולקים שוה בשוה, ואם ירויחו, יטול הנותן שלישי והמקבל שני שלישי, ובזה מסתלק החשש של מחזי כריבית בשעה שעובד חינם במחצה הפקדון תמורת ההלוואה, כי היות והוא נוטל בשכר יותר מהנותן, זהו שכר טרחו במחצה פקדון.

אמר רבא: המקבל מחבירו סחורה באופן שניתן לחלקה לשנים, כגון שתי חבילות בגדים, ששוין הכולל הוא מנה [מאה דינר], וכותב לו המקבל: קיבלתי סחורה בשווי מנה על מנת להתעסק בה, הדין הוא, שאם יפסיד בחבילה אחת חמשה דינרים וישתכר בשניה חמשה עשר דינרים, נמצא שבסך הכל הרויח עשרה דינרים, יטול המקבל שני שלישי, דהיינו ששה דינרים ושני שלישי, והנותן יקבל רק שלושה דינרים ושלישי, משום שדנים את שתי החבילות בבת אחת.

אבל אם נתן לו חדא עיסקא ותרי שטרי, שכתב לו על כל חבילת בגדים שטר נפרד, דנים כל עיסקא בפני עצמה.

הילכך, אם יפסיד בחבילה אחת חמש וישתכר בחבילה השניה חמש עשרה, הרי בחבילה הראשונה יחלקו את ההפסד, וכל אחד יטול על עצמו הפסד של שתיים ומחצה, ובחבילה שהרויחו בה חמש עשרה, יטול הנותן חמשה דינרים שהם שלישי הרויח מאותה חבילה, והמקבל יטול עשרה דינרים.

נמצא, שחלוקת העיסקא לשני שטרות היא פסידא דמלוה, כי אילו היו דנים את שתי החבילות יחד, היה נשאר בידו שלושה דינרים ושלישי. ומאחר שחילקם לשנים, לא נשאר בידו אלא שנים וחצי דינרים.

וכן, אם קיבל הלווה תרי עיסקי, וכתב חד קה-א שטרא על שניהם, לא יחשבו את השכר וההפסד בנפרד, אלא, אם יהיה הפסד בעסק אחד חמשה דינרים, ובעסק השני ירויח חמשה עשר דינרים, נמצא שיש בידו בסך הכל רווח של עשרה דינרים, ויטול הנותן שלישי, דהיינו שלושה דינרים ושלישי,

המקבל מלהחזיר את חובו,

ובט"ז [יו"ד קעז ט] כתב שלפעמים יש יש למלוה טעם נוסף שישתמש המקבל בכל הסכום כגון שיש סחורה שאפשר להרויח בה רק אם משקיעים את כל המעות של העיסקא שאז יש לנותן קפידא שיתעסק המקבל בכל המעות.

42. נחלקו הראשונים בטעמו של רבא, רש"י פירש שמתוך שהעיסקא קיימת תמיד ולא ניתנה

להוצאה, לכן דעת המלוה סומכת עליה כמו שהוא סומך על קרקעות שברשות הלוה, דטעמא דמילתא שמטלטי דיתמי לא משתעבדי משום שלא סמך עליהו מעיקרא שהרי ביד הלוה להוציאן, השתא שאין בידו להוציאן סמך עליהו, ומבואר שכיון שסמך עליהו יכול לגבותם מהיורשים, ואין זה בבחינת נוטל ממון שלו,

אבל הרי"ף כתב: "שקיל להו מריהו דדיליה נינהו וכיון דמת הלוה הדר עיסקא למריהו",

והמקבל יטול ששה דינרים ושני שלישי.

וזהו **פסידא דלוה**, כי אילו היה מחלק את קבלה של שתי העיסקאות בשני שטרות, היו דנים את הריוח וההפסד בנפרד, ואז היה נוטל הנותן בחלק של ההפסד, חצי מההפסד, דהיינו שנים וחצי דינרים, ובחלק הריוח שלישי, דהיינו חמשה דינרים.

ונמצא, שישארו בידו רק שנים וחצי דינרים, וכל שנים עשר הדינרים הנותרים יהיו בידו של הלווה, ובזה שעשה שטר אחד לשתי העסקאות, הפסיד הלווה.

ואמר רבא : האי מאן דקביל עיסקא מן חבריה על מנת להתעסק בה ולחלוק ברוחם, ופסיד,

וחזר המקבל, וטרח, ונתעסק בסחורה עד

שמלייה, נתמלא סכום הקרן כפי שהיה בשעת קבלתו את העיסקא, ולא אודעיה לבעל הבית בזמן ההפסד שיש לו הפסד, והוא המשיך להתעסק בסחורה כדי להרויח.

לא מצי אמר ליה המקבל לנותן: דרי, נחלוך תחילה מחצה על מחצה מהיאך פסידא שהיה בתחילה, בהדאי, יחד עמי, ואחר כך תיטול בשכר שלישי, ואני אטול שני שלישי, ונמצא שיקבל הנותן פחות מהקרן, משום דאמר ליה הנותן למקבל: להכי טרחת למלוותיה, להשלים את הקרן, כי היכי דלא ליקרו לך "מפסיד עיסקי".⁽⁴³⁾

והיינו, כיון שלא הודעת לי על ההפסד בשעה שאירע, אות הוא כי היית נכלם בכך, ומה שטרחת כדי למלאות את ההפסד, הוא עבור כבודך, כדי שלא תקרא "מפסידן" בעסקות שאתה מקבל מאנשים, ולכן לא

הבעלים לטעון להכי טרחת כי היכי דלא ליקרו לך מפסיד עיסקי.

אולם הראשונים הקשו עוד, מהמבואר בהמשך הגמרא, שרווח לקרנא משתעבד, ואם כן כל זמן שלא השלים את הקרן כל ריוח שיהיה הוא משועבד לקרן, ותירצו הר"ן והנימוקי יוסף, שהיות והמתעסק יכול לחזור בו אפילו באמצע היום [כמו פועל שחוזר באמצע היום] לכן יכול הוא להתנות עם הנותן אחר שאירע ההפסד שאינו מוכן להמשיך ולהתעסק בסחורה כדי להרויח אלא אם כן ידונו את הריוח וההפסד בנפרד, מה שאין כן באופן שכבר היה ריוח, אז נאמר הדין שרווח לקרנא משתעבד ואי אפשר לדון את הריוח וההפסד כל אחד בפני עצמו.

וכתב הקצות החושן [קצו ח] שמדבריהם למדנו, שאמנם המקבל יכול לחזור בו עד חצי

ולפי זה הפלגא דמלוה אינו קנוי למקבל אלא להתעסק בו וכשמת בטל קניינו, מה שאין כן לרש"י הרי זה ככל הלואה אלא שיכול המלוה לגבות לפי שסמך עליו.

43. מבואר, שאי לאו האי טעמא, היו דנים את הריוח ואת ההפסד בפני עצמם כפי שרוצה המקבל. ותמהו הראשונים, הרי בכל עיסקא עושים את חשבון הריוח וההפסד בתום תקופת העיסקא, וכמו בחד שטרא ותרי עיסקי, דאמרינן לעיל שדנים את הריוח וההפסד יחדיו, ומהיכא תיתי להתייחס לדרישת המקבל לחשב את הריוח וההפסד בנפרד?

ובשיטה מקובצת הביא בשם רבינו אפרים, שמדובר שכלה זמן העיסקא הראשונה אחר ההפסד, ולכן היה טעם לדון את ההפסד בפני עצמו ואחר כך לחשב את הריוח, אלא שיכול

מתחלק ההפסד בינינו. ולפיכך יטול בעל הבית את כל הקרן. (44)

ואמר רבא : הני בי תרי אריסים, דעבדי עיסקא בהדי הדדי, שסיכמו עם בעל הבית לעבוד ולהתעסק בסחורתו עד זמן (45) פלוני ולחלוק ברוחים, ולאחר זמן רווח, החלו להרויח, ואמר ליה חד לחבריה: תא ליפלוג, הבה נחלוק ברווחים, כי אין ברצוני להמשיך להתעסק עמך בסחורתו של בעל הבית.

הדין הוא, שאי אמר ליה אידך, רצוני להמשיך בשותפות, כי על ידי כך נרווח טפי, דינא הוא דמעכב עליו שלא לחלוק באמצע

הזמן שהסכימו עליו להיות שותפים בעיסקא.

והשתא מפרש לה ואזיל:

א. אי אמר ליה "הב לי פלגא דרווחא", אבל בקרן נמשיך להתעסק ביחד, מצי אמר ליה השותף: רווחא, לקרנא משתעבד! כל זמן שיש חשש שנפסיד את הקרן, הרי הרויח משועבד להשלים (46) את ההפסד, ואי אפשר לחלוק בו.

ב. ואי אמר ליה "הב לי פלגא רווחא ופלגא קרנא", שרצוני להפסיק את השותפות. (47)

ההפסדים העלולים לקרות בקרן, שאם יהיו הפסדים לא ידונו אותם בנפרד אלא עושים חישוב כולל, ורק מה שנשאר עודף על הקרן מוגדר כרויח וחולקים בו, וכן כתב הרמב"ן.

אבל רש"י פירש, צריך שהרויח יהיה קיים בתוך העיסקא להשתכר בו. וביאר המהרש"א שרש"י סובר, שלא ימולאו חסרונות הקרן מן הרויח אלא רק שליש מהרויח שייך לנותן כפי שהוסכם ביניהם, ומשליש זה ומהרווחים שיהיו ממנו ממלאים את הקרן,

ובחזון איש [בבא קמא, כא, כה] הקשה על רש"י מדוע לא ביאר בפשיטות שהרויח משועבד לקרן להוסיף בו רווחים, בלי קשר להפסדים העלולים לצוץ.

ולכן ביאר החזון איש שהנידון בגמרא הוא האם אפשר להוציא את הרויח בכל פעם שמרויח שמצוי הוא שצריך את המעות לפרנסתו, או שכיון שקבעו זמן לעיסקא אין מוציאים רווחים עד סופה.

47. החזון איש [בבא קמא כא כה] ביאר שרצוני להמשיך לעסוק בסחורה בשביל בעל הבית אבל לא בשותפות וקא משמע לן שהם

היום אבל אין לו חלק ברויח עד שישלים את פעולתו. אבל הנתיבות המשפט [שם מא] כתב, שהר"ן איירי בשני מקבלים שאחד מהם רוצה לחזור שאין לו חלק ברויח, אבל מקבל יחיד יכול לחזור בו ויקבל מהרויח, כיון שבשעה שחזור בו מסתיימת העיסקא.

44. הנימוקי יוסף דייק מלשון הגמרא שאם בשעת ההפסד היה המקבל מודיע על כך לבעל הבית, היה בעל הבית מתחלק עמו בהפסד, אבל המאירי נקט שאפילו אם הודיעו אין לבעל הבית חלק בהפסד. ועיין הגהות אשרי.

45. רש"י פירש שמדובר בקבעו זמן לסיום השותפות ובאמצע הזמן אחד מהם רוצה לחלוק, אבל הר"ף פירש שלא קבעו זמן במפורש אלא שיש זמן ידוע שבו אפשר למכור את הסחורה ובתוך אותו זמן אחד מהם רוצה לחלוק.

וכתב הב"ח שלדעת רש"י אם לא יקבעו זמן יוכל אחד מהם לחזור בו, אבל הבית יוסף נקט שאין פלוגתא ביניהם.

46. הר"ן פירש שהרויח משועבד למלאות את

אמר ליה השותף: עיסקא להדרי משועבד: אם נחלוק, אולי חלקי יפסיד וחלקך ירויח, ואילו כמו שזה עתה בשותפות, הרי החלק של כל אחד מאתנו משועבד זה לזה. ונמצא שאפסיד מהחלוקה.

ג. **ואי אמר ליה "נפלות רווחא ונפלות קרנא"**, נחלוק את הקרן ואת הרווח, ונפרק את השותפות, **ואי מטי לך פסידא**, אם יגרם לך הפסד, **דרינא**, אשלם⁽⁴⁸⁾ בהדך, אחלוק עמך בהפסד, מצי **אמר ליה השותף: לא!** אינני מסכים לחלוק, כי **מזלא דבי תרי**, עדיף. מזל של שניים, השותפים ביניהם, עדיף על מזלו של אחד. ולפיכך, אינו יכול להפסיק את השותפות.

מתניתין:

המקבל שדה מחבירו בחכירות, על מנת לתת לבעלים סכום קצוב מהתבואה לשנה, הרי אם היה זה במקום שנהגו⁽⁴⁹⁾ לנכש אחר הקצירה את העשבים הרעים מתוך התבואה **ולא רצה החוכר לנכש**.

ואמר לו החוכר לבעלים: מה איכפת לך

בכך שאיני מנכש ויכחישו העשבים את יכול החיטים? והרי אתה אינך מפסיד בזה, **הואיל ואני נותן לך את חכירך**⁽⁵⁰⁾ כפי שסיכמנו!

אין שומעין לו, וחייב לנכש, **מפני שיכול** המחכיר לומר לו: למחר, בשעה שתסיים את חכירותך, אתה יוצא ממנה, והרי היא מעלת לפני עשבים.

גמרא:

במשנה מבואר, שבעל השדה יכול לכוף את מקבל השדה לנכשה. ועתה מביאה הגמרא כמה טענות של החוכר כדי להיפטר מניכוש, ובכל זאת יש כח לבעל הבית לכופו לנכש.

א. **אי אמר ליה החוכר אני אקצור בלי לנכש, ולבתר הכי כריבנא לה**, אחרשנה ואסלק בזה את העשבים הרעים,

מצי **אמר ליה המחכיר: חטי מעליותא**, **בעינא**. רצוני בחיטים מעולות, ואם לא תנכש, יתקלקלו החיטיך, ויכחישו.

ב. **ואי אמר ליה החוכר: זביננא לך חטי**

משועבדים זה לזה.

תרי או דילמא כיוון שכל מזלא דבי תרי עדיף זה כשבא בסיבה אחת אבל כאן שזה שתי עיסקאות נפרדות אין להם צירוף של מזלא דבי תרי.

49. המגיד משנה [שכירות ח ח] כתב שמשנתנו במקום שאין מנהג, אבל אם נהגו שלא לנכש פטור, והשולחן ערוך העמיד את המשנה במקום שנהגו לנכש עיין שם. [שכ ד]

50. משנתנו מירי דוקא בחכירות שיש לחוכר לשלם סכום קצוב, אבל באריס, כל נזק שיש

48. החזון איש [שם] הסתפק, האם התחייב לשלם לו רק אם יהיה הפסד, או שגם במקרה שהשותף הפורש ירויח הרבה והלה מעט, ישלים לו שיהיו רווחיהם שווים.

ולמסקנת הגמרא שאינו יכול לפרק את השותפות משום שמזלא דבי תרי עדיף, הסתפק החזון איש אם יאמר האחד לחבירו בא נחלוק השותפות ויתעסק כל אחד בשלו ובריוח ובהפסד נתחלק, האם מתקיים בזה מזלא דבי

העשבים, **דנפל** על האדמה ולא נוכש מיד בתום העבודה, **נפל**, יקלט באדמה, ושוב אינו יוצא ממנה אפילו על ידי חרישה, והרי העשבים הרעים יחזרו ויצמחו לשנה הבאה.

מתניתין:

המקבל שדה מחבירו באריסות, על מנת שיטרח ויטפל בשדה ויתן לבעל הבית מחצה או שלישי או רביע מהיבול שתוציא השדה והשאר יטול לעצמו, ולא עשתה השדה כי אם מעט תבואה, ומתוך כך האריס אינו רוצה לטפל בה, מאחר שאין בה כדי צרכו, אחר שיחלוק עם בעל הבית,

אם יש בה תבואה בשיעור כדי שאפשר לאסוף ולהעמיד כרי, חייב האריס לטפל בה. ובגמרא יתבאר מהו שיעור זה.

אמר רבי יהודה: הרי אינו דומה קושי טיפולה של שדה קטנה לטיפולה של שדה גדולה **ומאי שייך לתת לכל השדות קצבה בכרי?**

אלא, אמר רבי יהודה: **אם יש בה כדי נפילה,** אם גדלה תבואה כשיעור הזרע ש"הפיל" וזרע בה, והיינו, שיכול לחזור ולזרוע את השדה מהחיטים שגדלו בשנה הזאת, כדי שתצמח מהם תבואה בשנה

משוקא, אקנה לך חטים מהשוק במקום אלו הגדלות בשדך, בשיעור הקצוב שהתחייבתי לך.

מצי **אמר ליה המחכיר: חטי דארעאי, בעינא!** רצוני לקבל חיטים שצמחו בשדה שלי ולא בחיטים מן השוק⁽⁵¹⁾!

ג. ואי אמר ליה החוכר: מנכישנא לך רק את שיעור מנתך, אנכש רק חלק מהקרקע, את אותו חלק שבו צומחת כמות החיטים שאתה לוקח לעצמך מיבול השדה, ואת כל השאר, הנשארים אצלי, לא אנכש.

מצי **אמר ליה המחכיר: קא מנסבת שם רע לארעאי.** הינך מוציא שם רע על שדי, שגדלים בה חיטין כחושות.

ומקשינן: **והתנן במשנתנו, שטענת המחכיר, הרוצה בניכוש, היא מפני ש"מעלת לפני עשבים,"** ולא משום הטענות שהוזכרו בגמרא.

ומשנינן: הטעם המוזכר במשנתנו הוא טעם כללי לכל טענותיו של החוכר, שכן הוא אינו עוסק בחסרון של החיטין של השנה הזו שעבד בה החוכר, **אלא** בחסרון של התבואה של השנה הבאה:

משום דאמר ליה בעל השדה: בזרא, זרע

כבר גדלה תבואה בשדהו יכול לתבוע לקבל ממנה אבל אינו יכול לתבוע מהחוכר לזרוע חיטין כדי שיתן לו מהשדה שלו,

ובט"ז ובחכמת שלמה [שכח] כתבו שלמסקנת הגמרא שהטעם הוא משום בזרא דנפל נפל, אידחי האי טעמא שיכול לתבוע חיטי דארעאי ואין על החוכר חיוב לתת מהתבואה

בתבואה ניזוק ממנו גם בעל השדה ובודאי שחייב לנכש. רש"י.

51. מכאן משמע שיכול המחכיר לתבוע את התבואה שגדלה בשדהו, ואין החוכר יכול לתת לו תבואה ממקום אחר, וכתבו הר"ן והנימוקי יוסף דזה דוקא אם

הבאה, חייב האריס לטפל בה.

גדול, בעל שיניים, המתרחכות בצורת קשת. התרחכות השיניים נועדה כדי להגדיל את בית הקיבול לתבואה.

גמרא:

תנו רבנן: המקבל שדה מחבירו באריסות, ולא עשתה אלא מעט תבואה, אם יש בה כמות תבואה כדי שאפשר לאסוף ולהעמיד כרי, חייב לטפל בה.

איבעיא להו, אם העמיד כרי בשיעור מצומצם, שאמנם יכול להעמיד את הקלשון הנתחב בו, אך אין כל הקלשון נתחב בו, עקב השיעור המצומצם של התבואה בערימת הכרי, אלא היה זה "רחת היוצא מהאי גיסא להאי גיסא", שניראים חודי המזלג של הרחת משני צידי התבואה, מאי? (54)

היות שכך כותב לו האריס לבעל השדה בשעה שקיבל עליו לעבוד בשדה: **אנא אוקים ואניר**, אעמוד ואחרוש, ואזרע, ואחצור, אקצור, (52) **ואעמר**, אאסוף את התבואה עומרים עומרים, ואדוש את השיבלים, ואידרי, אזרה את המוך, ואוקים כריא קדמך, אעמיד הכרי לפניך, (53) **ותיתי אנת**, ותיטול פלגא, ואנא אטול בפירות עמלי, ובנפקותי, ובמה שיצא מתחת ידי, פלגא.

תא שמע, מהא אמר רבי אבהו: לדידי מפרשא לי מיניה דרבי יוסי ברבי חנינא, ששיעור תחייבת רחת הוא: כל שאין "בונס" שלו [בית הקיבול של התבואה אשר ברכת, דהיינו כל ראש הקלשון, כולל צידו המתרחב] רואה פני החמה, אלא כולו תחוב בכרי.

ובמה תבואה, יש בה "כרי להעמיד בה כרי"?

ולכן אם העמיד כרי בכמות כזו, שבתחייבת הרחת בה, עדיין יראו חודיו של המזלג מבחוץ, אין האריס חייב לטפל באותה שדה.

אמר רבי יוסי ברבי חנינא: כרי שיהיה בכרי שיעור שתעמוד בו הרחת [קלשון], שהוא הכלי שזורים באמצעותו את התבואה לרוח, שאם יתחוב את הרחת בתוך הכרי, יהיה בכוחו של הכרי להחזיקה מבלי שתיפול ארצה.

איתמר, לוי אמר, שיעור כרי הוא שלש סאין.

ואילו דבי, חכמים מבית מדרשו של רבי ינאי אמרי, סאתים.

ה"רחת", הוא קלשון, שהוא כעין מזלג

אמר ריש לקיש: סאתים שאמרו דבי רב

שגדלה בשדה של בעל הבית.

חייב לטפל בה אפילו אם עשתה כל שהוא, רק כיון שכתב אנא אוקים ואוקים כריא, הרי התנה שרק אם יהיה לו כרי להעמיד כרי יטפל בה.

52. ערוך.

53. החכמת שלמה [שכח] הביא בשם החוות יאיר, שמה שכותב לו אנא אוקים וכו' לא בא לפרש מדוע חייב לטפל בה, דאדרבא מצד הדין

54. כך פירש רש"י, אבל הרשב"א והערוך פירשו שהספק הוא מאיזה צד יש לתחוב את

ינאי, שזהו השיעור המחייב את האריס לטפל באותה שדה, מדובר כשיש סאתיים **חויז מן ההוצאה** שהשקיע האריס בשדה.

אבל אם הוציאה השדה תבואה בשיעור שאם נחשב את הוצאות האריס בתבואה ישאר פחות מסאתיים, אין האריס חייב לטפל בשדה.

עתה מביאה הגמרא עוד כמה מימרות שנאמרו בבית מדרשו של רבי ינאי.

תנן התם : "פריצי" זיתים וענבים, ["פריצים", מלשון רשעים ורעים], שהם לעולם בוסר ולא נגמר בישולם, אם בא עליהם מים, **בית שמאי מטמאין**, לפי שיש להם דין **אובל**,⁽⁵⁵⁾ והוכשרו לקבל טומאת אוכלין, ובית הלל **מטהרין**, כיון שאי אפשר לאוכלן, אינם נקראים אוכל.

ומבארת הגמרא: **מאי פריצי זיתים?**

אמר רב הונא, רשעי זיתים, זיתים רעים.

אמר רב יוסף: ומאי קראה? מהו המקור מהכתוב לשם "פריץ"?

שנאמר [דניאל יא] "ובני] **פריצי עמך ינשאו להעמיד חזון, ונכשלו**".

רב נחמן בר יצחק אמר, מהבא: [יחזקאל יח] "והוליד בן פריץ, שופך דם".

ודנה הגמרא: **וכמה** יהיו הזיתים מבושלים, ובכל זאת יהיו רעים, עד כדי שניתן לקרוטם "פריצי זיתים"?

רבי אלעזר אמר: אם מוציאין הזיתים רק **ארבעת קבין שמן**, מתוך כמות הזיתים שנוהגים להכניסם תחת לקורה של בית הבר, כדי לסוחטן, הרי הם נקראים פריצי זיתים.

דבי רבי ינאי אמרו: אם מוציאים רק **סאתים** שמן, שהם שנים עשר קבים מתוך הכמות הרגילה של זיתים, כשסוחטין אותן מתחת לקורה.

ומבארת הגמרא: **ולא פליגי**.

הא דאמר רבי אלעזר ארבעה קבין, הוא **באתרא דמעייילי כורא**, כור זיתים **באוללא**, בבית הקיבול שמתחת לקורה.

הא דאמרי דבי רבי ינאי סאתיים, הוא **באתרא דמעייילי תלתא כורין באוללא**, שתחת לקורה.

תנו רבנן: זב וטהור **שעלו באילן שכוחו רע**, קה-ב וכן אם עלו **בסוכה**, על ענף עץ דק, **שכוחה רע**, כיון שהאילן או הענף נכפפין מחמת כובד היושבים עליהם, יש לחשוש שמא נשען הזב על הטהור, והרי הוא **טמא**⁽⁵⁶⁾ בטומאת מדרס.

הרחת האם מצד הכף או מצד ראש המקל [הנקרא כת], שצריך לזה הרבה תבואה כדי להעמיד את הרחת מצד הכת.

55. הראב"ד בשיטה פירש טעמא דבית שמאי לפי שאין אדם טורח בהם לבור אותם, ומכניסים אותם לבית הבר יחד עם שאר הזיתים, ובמשנה

אחרונה [עוקצין משנה ג] כתב, שפריצי זיתים ראויין למאכל על ידי סחיטה, ולבית שמאי דבר זה מכשירין לקבל טומאה, אף על פי שעכשיו עדיין אינם אוכל.

56. כך פירשו הר"ש והרא"ש [זבין ג א] אך רש"י ביאר שהחשש הוא לטומאה הנובעת